

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 200/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Mestská teplárenská spoločnosť a.s., skrátený názov: MTS a.s.**, Palárikova 88, Čadca, IČO 36 389 480, zastúpenej advokátkou JUDr. Michaelou Bojkovou, LL.M., Palárikova 88, Čadca, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/44/2024 z 26. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. decembra 2025 domáhala vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/44/2024 z 26. augusta 2025. Sťažovateľka tiež navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a vrátiť vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho si sťažovateľka uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalovanou stranou v konaní o zaplatenie 840 eur s príslušenstvom. Okresný súd Čadca rozhodol rozsudkom č. k. 16C/164/2013-645 z 18. júna 2021 v plnej miere v prospech žalobcu. Sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 10Co/147/2021-809 z 31. mája 2023, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu. Napokon sťažovateľka podala aj dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že jej dovolanie odmietol.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka je regulovaným subjektom v tepelnej energetike, držiteľom povolenia na výrobu a rozvod tepla a teplej úžitkovej vody v meste Čadca. Sťažovateľka 2. mája 2011 realizovala havarijnú opravu primárneho teplovodu pod pozemkom žalobcu. Žalobca pôvodne fyzicky znemožnil sťažovateľke prístup k havárii odstavením motorového vozidla priamo v trase výkopu. Pod tlakom hroziacej škody veľkého rozsahu a v tiesni, ktorú všeobecné súdy aj zhodne uznali ako nesporne existujúcu tieseň, bola sťažovateľka nútená uzavrieť so žalobcom dohodu o náhrade 840 eur. Od tejto dohody sťažovateľka odstúpila 31. mája 2011. Práve táto náhrada bola neskôr predmetom súdneho konania, v rámci ktorého bolo vydané aj napadnuté uznesenie.

4. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že v rozhodnom období, za ktoré súdy priznali žalobcovi náhradu (máj 2011), jeho spevnená plocha parkoviska neexistovala ako legálna stavba (stavba bola právoplatne kolaudovaná až 29. januára 2013, pozn.), navyše bola v ochrannom pásme teplovodu. Aj keď dodáva, že pri následnej legalizácii stavby sťažovateľka dala žalobcovi dodatočný súhlas s umiestnením stavby parkoviska v ochrannom pásme teplovodu. Okrem toho žalobca mal byť v iných konaniach (nesúvisiacich s predmetným súdnym konaním) pokutovaný. Konkrétne mesto Čadca mu uložilo pokutu vo výške 8 000 eur za neoprávnenú stavbu a Štátna energetická inšpekcia pokutu vo výške 3 319,39 eur za bránenie prístupu k teplovodu. Tieto okolnosti mali všeobecné súdy podľa sťažovateľky zobrať pri svojom rozhodovaní do úvahy, no neurobili tak. Tým mali podľa sťažovateľky legalizovať protiprávne konanie žalobcu, resp. zneužitie práva z jeho strany a zároveň porušiť dobré mravy.

5. Z právnej stránky vyčíta sťažovateľka najvyššiemu súdu, že sa dopustil odopretia spravodlivosti, pretože nerefletoval na jej výhradu týkajúcu sa extrémneho rozporu medzi závermi znalcov. Znalkyňa Ing. arch. Lehotská stanovila žalobcovi primeranú náhradu vo výške 44,82 eur a znalec Ing. Čierny určil túto náhradu na 646,21 eur. Podľa sťažovateľky súdy odmietli odstrániť tento extrémny rozpor medzi závermi znalcov a odmietli aj jej návrh na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania znaleckým ústavom. Súdy sa pritom odvolali na hospodárnosť (cena znaleckého dokazovania by presahovala hodnotu predmetu sporu), ako aj na okolnosť, že predmetný rozpor spočíval na odlišných metodických východiskách, z ktorých vychádzali títo znalci. Týmto spôsobom malo dôjsť nielen k porušeniu základného práva na súdnu ochranu, ale aj princípu rovnosti zbraní. Zásah do vlastníckeho práva v regulovanom odvetví videla sťažovateľka v tom, že mohlo dôjsť k neodôvodnenému obohateniu vlastníka na úkor regulovaného subjektu a koncových odberateľov, a to na základe úmyselného protiprávneho konania žalobcu (bránenie opravám verejných sietí a vyvolávanie tiesne na účely získania ekonomického prospechu). V tomto aspekte zdôrazňovala sťažovateľka závažné precedентné dôsledky predmetného sporu, hoci priznaná suma pre ňu nebola významná a v konečnom dôsledku ju zaplatia/zaplatili koncoví odberatelia v rozpočítanej cene tepla a teplej vody.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako aj princípu rovnosti zbraní (čl. 47 ods. 3 ústavy) napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

9. Všeobecné súdy v predmetnom prípade v prvom rade skúmali, či došlo zo strany sťažovateľky k platnému odstúpeniu od dohody o jednorazovej náhrade vo výške 840 eur za obmedzenie užívania vlastníckeho práva. Aby bolo takéto odstúpenie platné, musia byť splnené dva predpoklady, a to (1) existencia tiesne na strane konajúceho subjektu a (2) vykonanie právneho úkonu zo strany konajúceho subjektu za veľmi nevýhodných podmienok pre osobu, ktorá sa dovoľáva odstúpenia od zmluvy. Už prvostupňový súd uzavrel, že predmetná dohoda bola nepochybne uzavretá zo strany sťažovateľky v tiesni, vo vzťahu k druhej podmienke ale na základe znaleckého dokazovania konštatoval, že nemohlo ísť o nápadne nevýhodné podmienky, pretože nedošlo k výraznému excesu pri sume žiadanej žalobcom v porovnaní so sumou, ktorá vyplynula zo znaleckého dokazovania. Súdy teda uzavreli, že odstúpenie od dohody o jednorazovej náhrade za užívanie vlastníckeho práva žalobcu nebolo urobené zo strany sťažovateľky platne, pretože neboli kumulatívne splnené obe už uvedené podmienky. Sťažovateľka následne v odvolaní aj dovolaní spochybňovala nesplnenie druhej podmienky, ktoré v konečnom dôsledku zúžila na rozpor medzi dvoma vyhotovenými znaleckými posudkami a nenariadením ďalšieho znaleckého dokazovania znaleckým ústavom, a touto otázkou sa v napokon zaoberal aj najvyšší súd v napadnutom uznesení v rámci dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

10. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že ak súd pri rozdielnych záveroch znaleckých posudkov nezdôvodní svoje úvahy, z ktorých vychádzal a pre ktoré sa priklonil ku konkrétnemu znaleckému posudku, zaťaží svoje rozhodnutie vadou znátočnosti, takéto rozhodnutie nemožno považovať za zákonné, splňajúce atribúty kladené na rozhodnutie súdu v zmysle § 220 ods. 2, resp. § 396 ods. 2 CSP. Zároveň ale uviedol, že to tak v predmetnom prípade nebolo, pretože už prvostupňový súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo vychádzal z druhého znaleckého posudku a tiež aj dôvody, pre ktoré nevykonal dokazovanie ďalším znaleckým posudkom na návrh sťažovateľky. Prvý znalecký posudok totiž hodnotil iba nájom pozemku bez zohľadnenia jeho reálneho využitia ako 22 parkovacích miest. Z dokazovania bolo ale nepochybne zistené, že predmetný pozemok slúžil ako parkovacia plocha (čo nespochybňovala ani sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti, pozn.) minimálne od roku 1976. Oba znalecké posudky sa zhodli, že išlo o spevnenú plochu s asfaltovým povrchom. Aj keď v máji 2011 išlo o nepovolenú stavbu, súd

dospel k záveru, že bolo potrebné vychádzať z účelu, na ktorý sa tento pozemok reálne využíval, a zohľadniť aj kvalitu a potenciál, ktorý mal. Tento účel predmetného pozemku ale zohľadnil iba druhý znalecký posudok, preto pri posudzovaní, či výška náhrady bola nápadne nevýhodnou podmienkou, vychádzal súd práve z tohto druhého znaleckého posudku. Odvolací súd, ako aj najvyšší súd v napadnutom uznesení skonštatovali správnosť predmetného postupu.

11. Najvyšší súd vo vzťahu k rovnosti strán konania ešte dodal, že tento princíp predstavuje oprávnenie strán, ako navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k nim, zúčastniť sa pojednávania, ale ak súd vysvetlí, prečo určité navrhované dôkazy nevykoná (napríklad preto, lebo sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f) CSP (3Cdo/26/2017).

12. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú [čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012)]. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

13. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy právneho poriadku Slovenskej republiky. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (II. ÚS 249/2011). V tomto prípade tak najvyšší súd, ako aj prvostupňový súd a odvolací súd jasne vysvetlili, prečo a na základe akého právneho podkladu rozhodli. Argumentácia sťažovateľky v tomto prípade nebola spôsobilá spochybniť racionálny a legálny základ súdnych rozhodnutí, iba prezentovala jej nesúhlas s konečným rozhodnutím. Tu ústavný súd pripomína, že základné právo na súdnu ochranu neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, z novších napr. I. ÚS 364/2018). Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj jemu predchádzajúcich súdnych rozhodnutí však nedospel k takémuto záveru.

14. K výhrade sťažovateľky týkajúcej sa precedentného významu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a jeho potenciálneho zneužitia ústavný súd zdôrazňuje, že v uvedenom konaní bola predmetom rozhodovania súdov iba jednorazová náhrada za obmedzenie užívania vlastníckeho práva (resp. posúdenie, či jej uplatnená výška bola neprimeraná). Nemožno preto súhlasiť so sťažovateľkou prezentovaným záverom o profíte z úmyselného protiprávneho konania zo strany

žalobcu v tomto konaní. Protiprávne konanie žalobcu bolo v iných konaniach pokutované (8 000 eur za nelegálnu stavbu a 3 319,39 eur za blokovanie prístupu k teplovodu). Z tohto dôvodu preto neplatí, že by žalobca profitoval zo svojho protiprávneho konania, za toto bol potrestaný predmetnými pokutami. Táto okolnosť ale neznamená, že za objektívne obmedzenie svojho vlastníckeho práva nemal dostať primeranú náhradu.

15. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

16. Ústavný súd teda pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, resp. princípu rovnosti strán v konaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ako ich špecifikovala v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu